

The letters 'A', 'B', and 'C' are rendered in a large, white, outlined font. A pencil is positioned above the 'B' and 'C', with a wavy line trailing behind it, suggesting the path of the pencil tip.A white outline drawing of a laptop is in the top left corner.

Đọc và Viết với Con của Quý Vị

Mẫu Giáo đến Lớp 6

A stack of four books is drawn in the middle right section.

Tài Liệu Hướng Dẫn Phụ Huynh

A whiteboard with a black border and a white eraser at the bottom right. The letters 'A', 'B', and 'C' are written on it in a simple, white font.

ABC

A large, open book is drawn in the center of the page.

VIETNAMESE

Ontario

Đọc và Viết với Con của Quý Vị, Mẫu Giáo đến Lớp 6
là bản cập nhật của tài liệu ***Giúp Con Quý Vị Học Đọc và Học***
Viết: Tài Liệu Hướng Dẫn Phụ Huynh của Bộ Giáo Dục Ontario.

Được thực hiện bởi Literacy and Numeracy Secretariat (Văn phòng đặc trách về Đọc, Viết và Làm Toán) với sự hợp tác của Parent Engagement Office (Văn phòng đặc trách về Sự Tham Gia của Phụ Huynh). Mục mới trong ấn bản này: địa chỉ các trang mạng trò chơi và những sinh hoạt trên mạng TVOKids.com.

MỤC LỤC

Ghi Chú dành cho Phụ huynh	2
Làm Thế Nào Tôi Có Thể Hỗ Trợ Cho Việc Học Của Con Tôi?	3
Các Mốc Thời Gian của việc Đọc và Viết	4
Trước khi con của quý vị bắt đầu biết đọc và viết	5
Khi con của quý vị lần đầu tiên học đọc và học viết	6
Khi con của quý vị học đọc và học viết	7
Khi con của quý vị trở nên người đọc thạo và viết rành	8
Khi con của quý vị tiếp tục phát triển thành người đọc, viết giỏi	9
Bốn Mẹo Vật Hàng Đầu về Đọc, Viết dành cho Phụ Huynh	10
Nói chuyện với con của quý vị	10
Xây dựng các thói quen của sự hiểu biết	12
Đọc sách mỗi ngày	14
Làm cho điều đó vui, xem điều đó là quan trọng	16
Kỳ Vọng Điều Tốt Nhất Nơi Con Của Quý Vị	18
Các nguồn tài liệu trên mạng	19

Gia đình hỗ trợ càng nhiều cho việc học và sự tiến bộ giáo dục của con họ thì con họ sẽ càng học giỏi ở trường và sẽ càng tiếp tục học lên cao hơn.

Karen Mapp và Anne Henderson, 2002

A New Wave of Evidence:

The Impact of School, Family, and Community

Connections on Student Achievement

Quý vị là người thầy đầu tiên của con quý vị.

Với sự hỗ trợ của quý vị, con của quý vị sẽ phát triển trở thành một người đọc sách giỏi với các kỹ năng viết thành thạo – và điều đó sẽ tạo một sự khác biệt quan trọng khi cháu vào cao đẳng, đại học hoặc đi làm! Quý vị không cần phải có nhiều kỹ năng đặc biệt để giúp con của quý vị học đọc và học viết. Chỉ cần dành thời gian với con của quý vị thực hiện các sinh hoạt hàng ngày cũng đủ tạo nên cả một sự khác biệt trên thế giới.

Cho dù con của quý vị vừa mới bắt đầu hay đã có thể đọc và viết, bao giờ cũng có cơ hội để học hỏi thêm. Khi con của quý vị ngày càng lớn, cháu sẽ vui hưởng các cơ hội mới và những sự thành công mới bởi vì người thầy đầu tiên – tức quý vị – đã bỏ thời gian tại nhà để tích cực đọc, chơi và lắng nghe cháu. Tất cả những điều này giúp củng cố những gì cháu học được tại trường. Chúng tôi đã thảo ra tài liệu hướng dẫn này để giúp quý vị hỗ trợ cho con của mình. Tất cả các mẹo vặt đều dựa trên giáo trình của Ontario và được nối kết với những gì con quý vị đang học tại trường.

Xin nhớ rằng, sự thành công cả đời bắt đầu với các kỹ năng đọc và viết thành thạo. Và điều đó có nghĩa là sự thành công cả cuộc đời của con quý vị bắt đầu với quý vị.

Hãy cùng nhau vui thích học hỏi!

Xin lưu ý: Trong tài liệu hướng dẫn này, chữ phụ huynh dùng để chỉ những người cha, người mẹ, những người bảo hộ, những người làm công việc chăm sóc và những người khác trong gia đình giúp trẻ học đọc và học viết.

LÀM THẾ NÀO TÔI CÓ THỂ HỖ TRỢ CHO VIỆC HỌC CỦA CON TÔI?

Học đọc và học viết diễn ra ở trường VÀ ở nhà.

Tài liệu hướng dẫn này bao gồm các thông tin thực tiễn sẽ giúp quý vị hỗ trợ cho con của mình với việc đọc và viết ở nhà. Tài liệu đề nghị các việc làm dễ và vui quý vị có thể làm với con của mình – từ việc đọc các nhãn thực phẩm và viết danh sách đi chợ mua hàng tạp hóa, đến việc cùng nói chuyện với nhau trên đường đi đến nơi tập thể thao, thảo luận một cuốn phim với cả gia đình. Tất cả những kinh nghiệm chia sẻ này sẽ giúp phát triển các kỹ năng đọc, viết của con quý vị.

Sự nối kết giữa gia đình với nhà trường cũng là điều quan trọng cho sự thành công của con quý vị. Khi trẻ em nhìn thấy cha mẹ hợp tác với các giáo viên, các em cảm thấy an toàn và tự tin hơn về nhà trường. Hãy nói chuyện với giáo viên của con quý vị để giúp xây dựng sự tự tin của con quý vị và biết thêm cách làm thế nào quý vị có thể hỗ trợ cho việc học của con mình.

Tất cả trẻ em thay đổi về mặt thể chất, trí tuệ, tình cảm và xã hội khi các em tăng trưởng. Tuy nhiên mỗi em có những khả năng, nhu cầu và kinh nghiệm cá biệt trong việc học. Bằng cách công nhận – và xác nhận – tính cách cá nhân và văn hóa cá biệt của con quý vị, quý vị sẽ giúp con mình phát triển thành công như một người biết đọc và biết viết rành rẽ.

Cuối cùng, xin nhớ việc học đọc và học viết không phải diễn ra tất cả cùng một lúc.

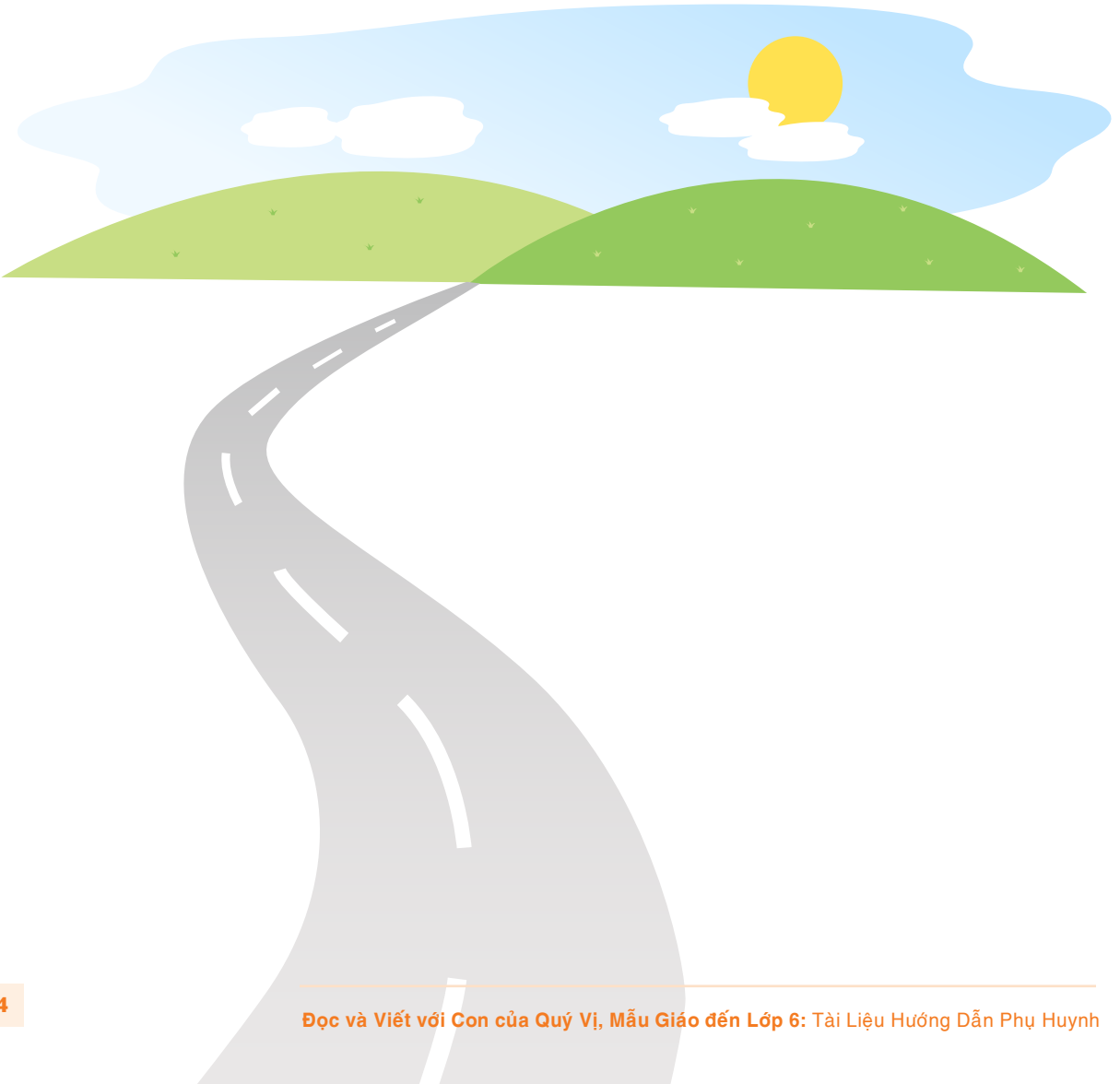
Mỗi người học ở một mức độ khác nhau. Chỉ cần thời gian, sự thực tập và sự hỗ trợ. Bất cứ lúc nào quý vị có thể, bất cứ nơi nào quý vị có thể, hãy khuyến khích con của quý vị và cho cháu thấy quý vị tin tưởng ở các khả năng của cháu.

CÁC MỐC THỜI GIAN CỦA VIỆC ĐỌC VÀ VIẾT

Thời gian tốt nhất để trẻ em bắt đầu học đọc và học viết là khi các em hãy còn rất nhỏ. Thời gian này là khi trẻ em bắt đầu phát triển các thái độ tích cực và các kỹ năng căn bản. Đọc cho trẻ và nói chuyện với trẻ về các ý tưởng của chúng (ngay cả nếu các ý tưởng đó không có hợp lý liên đối với quý vị) giúp trẻ em vươn đến một trình độ hiểu biết sâu hơn. Nếu quý vị và con của quý vị thoải mái trong việc dùng một ngôn ngữ khác hơn tiếng Anh, xin dùng ngôn ngữ đó! Đọc và nói chuyện với con của quý vị bằng ngôn ngữ của gia đình quý vị là điều rất có lợi.

Học đọc và học viết bao gồm một số các giai đoạn mà cuối cùng dẫn đến việc đọc lưu loát và viết rõ ràng. Những trang kế tiếp trình bày sự phát triển về đọc, viết ở những năm đầu đời cho đến những năm tiểu học và về sau này.

CÁC MỐC THỜI GIAN CỦA VIỆC ĐỌC VÀ VIẾT

Trước khi con của quý vị bắt đầu biết đọc và biết viết

Trẻ em nhỏ tuổi là những người ham học hỏi và có thể phát triển các kỹ năng đọc viết bằng nhiều cách khác nhau. Ở giai đoạn này, con của quý vị:

- Thích được đọc cho nghe và nhìn sách và các chữ
- Học về chữ bằng cách chơi với các hình khối chữ cái, nhìn các sách hình, chơi với những chữ cái có đính nam châm, hát các bài ca và đọc những bảng chỉ dẫn giao thông đơn giản hay các biểu tượng trên các bao bì thực phẩm
- Bắt đầu hiểu rằng tư tưởng của chính mình có thể viết thành văn, cho dù là viết trên giấy hay trên máy điện toán, bằng cách dùng các hình ảnh, các ký hiệu và các chữ cái
- Bắt đầu hành động như người biết đọc – chẳng hạn như, cầm quyển sách hoặc sách điện tử (e-reader), hoặc chơi với con chuột máy điện toán và giả bộ đang đọc
- Bắt đầu hành động như một người biết viết – chẳng hạn như, cầm bút chì, bút chì vẽ hay bút đánh dấu và giả bộ như đang viết, đánh chữ trên bàn phím máy điện toán, dùng đất sét để nắn hình các chữ cái
- Dùng cả cách nhớ lại và các hình ảnh để kể câu chuyện
- Tô mò và đặt rất nhiều câu hỏi về thế giới của mình

Để có một số các việc vui để làm, hãy viếng mạng www.tvokids.com và bấm vào phần từ 2 đến 5 tuổi để chơi các trò chơi rất thú vị này.

Letter/sound recognition (nhận biết chữ cái/âm ngữ) (ngữ âm)

Magic Mailbox ABC's (Hộp thư ABC Kỳ diệu)

Bấm vào hộp thư để nghe các tên các chữ cái của bảng mẫu tự. www.tvokids.com/games/magicmailboxabcs

Letterella (Trình độ Võ lòng)

Học các âm khác nhau của chữ cái của bảng mẫu tự. www.tvokids.com/games/letterella

Việc đọc ở quanh chúng ta (chữ trong môi trường)

Sign Match (Kết hợp cho giống các bảng hiệu)

Kết hợp cho giống các bảng hiệu mà quý vị nhìn thấy chung quanh mình. www.tvokids.com/games/signmatch

Hiểu những điều chúng ta đọc (đọc và hiểu)

Out of Order (Không Theo Thứ Tự)

Xếp các hình theo trình tự của câu chuyện. www.tvokids.com/games/outorder

Gisèle's Big Backyard Book Club (Câu Lạc Bộ Sách ở Sân Lớn Phía Sau Nhà của Gisèle)

Lắng nghe các câu chuyện tuyệt vời! www.tvokids.com/activities/gisellesbigbackyardbookclub

CÁC MỐC THỜI GIAN CỦA VIỆC ĐỌC VÀ VIẾT

Khi con của quý vị lần đầu học đọc và học viết

Khi trẻ em lần đầu tiên học đọc và học viết, thảo luận về những điều mà chúng đang đọc là việc quan trọng. Điều này sẽ giúp xây dựng các kỹ năng thấu hiểu của chúng. Ở giai đoạn này, con của quý vị:

- Bắt đầu kết hợp các chữ viết với lời nói và nhìn thấy các mối quan hệ giữa âm thanh và các chữ cái
- Bắt đầu thử nghiệm việc đọc và đọc lớn thành tiếng khi tập đọc
- Tìm các hình ảnh trên trang giấy hay màn hình có ích cho việc hiểu ý nghĩa của các từ
- Bắt đầu thử nghiệm với việc viết – ví dụ, viết các ký hiệu mà giống như các chữ cái, viết các nhóm chữ cái lộn xộn và cuối cùng viết thành chữ thật sự
- Đặt các câu hỏi về điều mà cháu muốn học (hãy khuyến khích sự quan tâm thích thú này!)

Để có một số các việc vui để làm, hãy viếng mạng www.tvokids.com và bấm vào phần từ 2 đến 5 tuổi để chơi các trò chơi rất thú vị này.

Từ/nhận dạng âm ngữ (ngữ âm)

Alphabet Goop (Mẫu Tự Chữ Cái)

Học tất cả về các âm khởi đầu của những từ quen thuộc.

www.tvokids.com/games/alphabetgoop

Letterella (Trình Độ Chuyên Môn)

Học tất cả về các âm bắt đầu của những từ quen thuộc.

www.tvokids.com/games/letterella

Nói theo vần: các bài ca, bài về vần điệu của mẫu giáo và các chữ nói theo vần

Loosey Goosey Rhymes (Các Bài Về)

Học tất cả về những từ mà vần với các bài ca, bài về mẫu giáo.

www.tvokids.com/games/looseygooseyrhymes

[looseygooseyrhymes](http://www.tvokids.com/games/looseygooseyrhymes)

Rhyme Time (Thời Gian Vần Điệu)

Quan sát, bấm vào, học và lắng nghe những bài về vần điệu mẫu giáo.

www.tvokids.com/games/rhymetime

Những chữ chúng ta thường thấy: những từ thường gặp nhất (sight words)/những chữ được dùng thường xuyên

Melvin's Marvellous Words (Các Từ Tuyệt Vời của Melvin)

Học những chữ thường gặp nhất (sight words) giúp bạn trở thành người biết đọc giỏi hơn.

www.tvokids.com/games/melvinsmarvellouswords

[melvinsmarvellouswords](http://www.tvokids.com/games/melvinsmarvellouswords)

Melvin's Marvellous Stories

Học những chữ thường gặp nhất (sight words) giúp bạn trở thành người biết đọc giỏi hơn.

www.tvokids.com/games/melvinsmarvellousstories

[melvinsmarvellousstories](http://www.tvokids.com/games/melvinsmarvellousstories)

CÁC MỐC THỜI GIAN CỦA VIỆC ĐỌC VÀ VIẾT

Khi con của quý vị học đọc và học viết

Với sự luyện tập thường xuyên, trẻ em phát triển sự thành thạo trong việc đọc và viết. Đồng thời, các em cũng sẽ học cách suy nghĩ sâu hơn về các câu chuyện kể hoặc thông tin mà các em đọc. Ở giai đoạn này, con của quý vị:

- Có thể thích nghi việc đọc của mình với các thể loại sách vở khác nhau, nhận biết nhiều từ, biết tìm cách để hiểu nghĩa các từ và sẵn sàng để thử đọc những điều mới
- Viết những câu đơn giản bằng cách dùng những chữ cái thật sự, viết chữ có cách khoản và một số dấu chấm câu
- Thích đọc và chứng tỏ sự thích thú trong việc viết bằng những cách khác nhau – ví dụ, viết danh sách những hàng tạp hóa, các điện thư hay tin nhắn ngắn
- Bắt đầu ý thức rằng phương tiện truyền thông được dùng cho nhiều mục đích khác nhau – chẳng hạn như, nhằm mục đích giáo dục, truyền đạt một mẫu tin hoặc để bán một cái gì

Để có một số các việc vui để làm, hãy viếng mạng www.tvokids.com và bấm vào phần dành cho lứa tuổi từ 11 trở xuống để chơi các trò chơi rất thú vị này.

Đánh vần: đánh vần những chữ quen thuộc

Tim từ (Word Hunt)

Hangman the tvokids.com way.
Hãy chơi cả ấn bản mùa đông nữa!
www.tvokids.com/games/vikingwordhunt và
www.tvokids.com/games/vikingwinterwordhunt

Word Magic (Sự Kỳ Diệu của Từ Ngữ)

Thực tập tự mình đánh vần hay với một người khác.
www.tvokids.com/games/wordmagic

Hiểu điều chúng ta đọc (đọc hiểu): miêu tả đồ vật

Bump-A-Word

Dùng các từ miêu tả khi viết để làm cho bài viết thú vị hơn.
www.tvokids.com/games/tumbletownbumpaword

Văn phạm: những phần của lời nói

Big Escape (Lối Thoát Lớn)

Học về danh từ, động từ, tính từ và nhiều vấn đề về văn phạm khác. (Hãy chắc chắn là xem đủ cả bốn chương của The Big Escape.)

www.tvokids.com/games/bigescape

CÁC MỐC THỜI GIAN CỦA VIỆC ĐỌC VÀ VIẾT

Khi con của quý vị trở thành người đọc thạo và viết rõ ràng hơn

Những người đọc thạo nghĩ về những điều họ đọc trong bối cảnh của những kinh nghiệm khác mà họ đã trải qua. Ở giai đoạn này, con của quý vị:

- Liên tưởng các ý và kinh nghiệm trong bài đọc với kiến thức và kinh nghiệm của chính mình
- Tiên đoán những sự kiện trong một câu chuyện
- Coi trọng việc đọc và tự mình đọc không cần phải đợi nhắc
- Mở rộng các kỹ năng từ đọc sang viết và bắt đầu:
 - Dùng những phương pháp khác nhau để đánh vần đúng các từ
 - Dùng những hình thức câu khác nhau
 - Viết về những điều mà mình quan tâm đến (điều đó có thể là gia đình của quý vị, một trò chơi video hoặc một thú nuôi trong nhà)

Để có một số các việc vui để làm, hãy viếng mạng www.tvokids.com và bấm vào phần dành cho lứa tuổi từ 11 trở xuống để chơi các trò chơi rất thú vị này.

Vui chơi cùng chữ: đánh vần, hiểu từ, các trò chơi về chữ

The Amazing Spelling Fleas

Vui chơi với văn phạm, với việc đánh vần và đọc hiểu.

www.tvokids.com/games/amazingspellingfleas

Đánh vần: đánh vần những chữ lạ Tìm thấy và Đánh vần

Thử cố gắng đánh vần cho đúng tất cả các chữ.

www.tvokids.com/games/spotandspell

Reading Round-Up

Tìm từ theo cách của [tvokids.com](http://www.tvokids.com)!

www.tvokids.com/games/readingroundup

Đọc: các tựa sách và các bài phê bình dành cho mọi lứa tuổi

Tumbletown Reads Book Club (Câu lạc bộ Đọc Sách của thị trấn Tumble)

Đọc các bài phê bình sách do trẻ em viết.

www.tvokids.com/activities/tumbletownreadsbookclub

CÁC MỐC THỜI GIAN CỦA VIỆC ĐỌC VÀ VIẾT

Khi con của quý vị tiếp tục phát triển thành người biết đọc biết viết

Đọc viết có phê phán (Critical literacy) là hình thức của việc tìm hiểu và thảo luận các ẩn ý trong bài viết hoặc trong các phương tiện truyền thông khác để hiểu thế giới chúng ta sống. Trẻ em thực tập việc đọc, viết có phê phán khi chúng suy nghĩ về các mục đích của việc viết và nói về các ý kiến, niềm tin và quan điểm khác nhau, các bài viết (bao gồm sách vở, các trang mạng, các tạp chí, các bích chương và nhiều thứ khác nữa) được trình bày như thế nào. Ở giai đoạn này, con của quý vị:

- Có khả năng đọc và hiểu các loại bài khác nhau một cách chính xác hơn, nhanh hơn và với sự biểu lộ
- Có thể đọc, viết và tạo một số các phương tiện thông tin khác nhau để trình bày ý kiến và quan điểm (chẳng hạn như tạo và xem các video, viết nhật ký trên mạng, và đọc các truyện tranh)
- Quan tâm về lĩnh vực xã hội của việc đọc và viết và thích chia sẻ suy nghĩ và ý kiến về các loại sách vở cháu chọn (chẳng hạn như bằng cách chia sẻ ý kiến trong lúc thảo luận với bạn bè, trên các mạng truyền thông xã hội và qua việc nhắn tin nhanh bằng chữ)

Để có một số các việc vui để làm, hãy viếng mạng www.tvokids.com và bấm vào phần dành cho lứa tuổi từ 11 trở xuống để chơi các trò chơi rất thú vị này.

Vui chơi cùng chữ: đánh vần, hiểu từ, các trò chơi về chữ

The Amazing Spelling Fleas

Vui chơi với văn phạm, với việc đánh vần và đọc hiểu.
www.tvokids.com/games/amazingspellingfleas

Đánh vần: đánh vần những chữ lạ Tìm thấy và Đánh vần

Thử cố gắng đánh vần cho đúng tất cả các chữ.
www.tvokids.com/games/spotandspell

Reading Round-Up

Tìm từ theo cách của tvokids.com!
www.tvokids.com/games/readingroundup

Đọc: các tựa sách và các bài phê bình dành cho mọi lứa tuổi

Tumbletown Reads Book Club (Câu lạc bộ Đọc Sách của thị trấn Tumble)

Đọc các bài phê bình sách do trẻ em viết.
www.tvokids.com/activities/tumbletownreadsbookclub

MẸO VẬT THỨ NHẤT NÓI CHUYỆN VỚI CON CỦA QUÝ VỊ

Học là kết quả của sự lắng nghe, điều này rồi sẽ đưa đến việc biết lắng nghe tốt hơn và biết chú ý hơn đến người đối diện hơn. Nói một cách khác, để học cách lắng nghe con của quý vị, chúng ta phải có sự đồng cảm, và sự đồng cảm gia tăng thêm trong lúc chúng ta học hỏi.

Alice Miller, 2002
For Your Own Good

Điều này nghe có vẻ hiển nhiên, nhưng việc lắng nghe con của quý vị cũng quan trọng như nói chuyện với chúng. Trẻ em phát triển các kỹ năng đọc và viết cả bằng cả hai cách nói chuyện và lắng nghe.

Quý vị giúp con của mình học để biết từ ngữ mang ý nghĩa ra sao khi quý vị:

- Đọc thành tiếng các chữ viết, chẳng hạn như các bảng hiệu trên đường phố
- Hát các trò chơi về từ qua đó con của quý vị thay thế những âm bắt đầu để tạo ra những chữ mới, vui nhộn
- Học cách đánh vần bằng cách dùng những chữ cái mà con của quý vị biết để đánh vần thành những từ mới

Nói chuyện cũng xây dựng khả năng của con quý vị trong việc hiểu những điều mới. Hình thức nói chuyện này đi xa hơn là chỉ nói với con của quý vị một điều gì đó (chẳng hạn như, “Đã đến giờ con phải đi đánh răng rồi,” hoặc “Con hãy rửa tay trước khi ăn cơm chiều”) cho đến có một cuộc nói chuyện thảo luận với cháu. Đây là một số cách để khơi mào hình thức nói chuyện này trong gia đình của quý vị:

- **Nói với con của quý vị về các vấn đề và giải pháp.** Nói về cách quý vị giải quyết công việc hàng ngày như thế nào, chẳng hạn như việc sắp xếp chuẩn bị cho bữa cơm chiều, để quý vị sẽ sẵn sàng để xem một chương trình truyền hình ưa thích hoặc cùng nhau xem thông tin trên mạng.

BỐN MẸO VẬT HÀNG ĐẦU VỀ ĐỌC VIẾT DÀNH CHO PHỤ HUYNH

- **Hãy chắc chắn là con của quý vị có thời gian để suy nghĩ.** Đôi khi phải có thời gian để suy nghĩ điều muốn nói tiếp theo. Hãy sẵn sàng chờ đợi để nghe điều con quý vị muốn nói. Nếu cháu nói, “Con không biết mình đang nghĩ gì,” hãy chờ một câu trả lời tốt hơn – sẽ có một câu trả lời tốt hơn đâu đó!
- **Hãy nói chuyện với con của quý vị bằng tiếng mẹ đẻ của cháu.** Trẻ em chuyển kiến thức của mình từ một ngôn ngữ này sang một ngôn ngữ khác rất giỏi. Nói chuyện với con của quý vị bằng tiếng mẹ đẻ sẽ giúp cháu trong việc học tiếng Anh và tiếng Pháp cũng như những ngôn ngữ khác. Điều này cũng sẽ cho cháu các cơ hội để học thêm về lịch sử văn hóa cội nguồn của mình.
- **Đặt câu hỏi để giúp con quý vị nói về các ý tưởng của mình.** Thay vì kể cho con quý vị nghe một điều gì đó, hãy thử đặt một câu hỏi mà sẽ đưa đến việc con của quý vị nói về điều mà cháu nghĩ. Ví dụ, thay vì bảo với con của quý vị làm thế nào để vạch kế hoạch cho một sự kiện của gia đình, hãy hỏi ý kiến cháu về việc thực hiện một kế hoạch. (Hãy sẵn sàng cho sự sáng tạo và giúp con của quý vị thực hiện theo kế hoạch của mình!)

Cả hai việc, lắng nghe con của quý vị đọc to thành tiếng và tiếp tục đọc cho con của quý vị nghe ngay cả sau khi cháu trở nên những người tự đọc được và đọc rành, đều rất quan trọng. Có nhiều cách khác nhau để cùng đọc sách: thay phiên đọc các trang sách, cùng đọc và ngừng lại để thảo luận trong lúc đọc. Trẻ em chọn các quyển sách về các đề tài mà chúng cảm thấy thích, và sự thích thú của quý vị với cùng những quyển sách như vậy sẽ dẫn đến những cuộc nói chuyện phong phú, giúp xây dựng các kỹ năng về nói và lắng nghe.

Nếu quý vị bí, đây là một số “các cách khơi mào câu chuyện” để giúp cho cuộc đối thoại của quý vị được tiếp tục:

- Con đã nhận thấy điều gì về ...
- Còn điều gì khác hơn mà con có thể đã làm được ...
- Con sẽ làm gì nếu ...
- Điều gì sẽ xảy ra nếu ...
- Làm sao con biết được điều đó?
- Hãy thuyết phục ba hay mẹ về điều đó!

Trong lúc quý vị đang lắng nghe

- Nếu là cuốn sách đang được đọc, hãy cho con của quý vị thấy quý vị đang thích thú đọc quyển sách đó bằng cách tỏ vẻ tò mò và đặt câu hỏi.
- Hãy gợi ý đến những điều cháu đã biết.
- Dùng cách khác để nói lại điều quý vị đã nghe.
- Kiên nhẫn. Hãy chắc chắn là con của quý vị có đủ thời gian để hình dung ra những từ lắt léo.
- Sau khi đọc xong, hãy thảo luận về những phần thú vị và những cảnh khó xử trong sách.

MẸO VẬT THỨ NHÌ XÂY DỰNG CÁC THÓI QUEN ĐỌC HIỂU

Bạn càng đọc nhiều, bạn sẽ càng biết nhiều.

Bạn càng học nhiều, bạn sẽ càng đến được nhiều nơi.

Dr. Seuss, 1978

I Can Read with My Eyes Shut!

Quý vị có thể giúp con của quý vị học về chính bản thân cháu và thế giới chung quanh qua việc đọc – điều mà các giáo viên gọi là “đọc với sự hiểu” – bằng cách thử một vài phương pháp, chẳng hạn như những điều này:

- **Đặt câu hỏi.** Khi đọc với con của quý vị, hãy đặt những câu hỏi như “Tại sao điều này đang diễn ra?”; “Điều gì có thể xảy ra tiếp theo?”; “Điều này có lý hay không?”; hoặc “Như thế có công bằng hay không khi ...?” Những câu hỏi như vậy giúp trẻ em thực hiện các sự nối kết giữa các phần của cốt truyện.
- **Đọc “các ẩn ý ngầm.”** Thực hiện những sự suy luận – để phát hiện ẩn ý không được trực tiếp nói ra – con của quý vị cần học cách sử dụng thông tin cả từ trong câu chuyện và từ chính kiến thức cũng như kinh nghiệm bản thân. Phương pháp đọc “các ẩn ý ngầm” này liên quan đến việc thu thập các sự gợi ý và dùng chúng để “hiểu ra” ý nghĩa.
- **Sắp xếp các chi tiết lại chung với nhau.** Quý vị có thể khuyến khích con của quý vị sắp xếp các chi tiết lại chung với nhau trước tiên bằng cách nói về tất cả thông tin mà cháu đã đọc qua, sau đó tóm tắt lại các điểm quan trọng và ghép các điểm đó lại với nhau giống như ráp lại các phần của một trò chơi xếp hình.
- **Hình dung ra những từ khó.** Cho phép con của quý vị có thời gian hình dung xem một từ có thể có nghĩa gì hoặc nhận ra một lỗi sai sót. Nếu lỗi không ảnh hưởng đến nghĩa, hãy cho qua. Con của quý vị có thể dùng các mẹo khác nhau để hình dung ra nghĩa của một từ mà cháu không biết:
 - Đọc chữ đó ra.
 - Nhìn các bức tranh.
 - Chia từ ra thành những phần nhỏ hơn.
 - Đọc lại những từ nằm ở phía trước và phía sau của từ khó.
 - Bỏ qua chữ đó trong chốc lát và đọc tiếp theo.
 - Nói về những điều cháu đã đọc được để kiểm tra xem cháu có hiểu hay không.
 - Hỏi anh hay chị của mình để biết câu trả lời.

BỐN MỆO VẬT HÀNG ĐẦU VỀ ĐỌC VIẾT DÀNH CHO PHỤ HUYNH

Con của quý vị đang lớn lên trong một thế giới truyền thông, kỹ thuật phong phú. Những sự thay đổi trong xã hội đang diễn ra quá nhanh và trẻ em cần thời gian để nghĩ về các ấn ý được viết trên sách báo hoặc trong những hình thức truyền thông khác. Sau đây là một số cách quý vị có thể giúp con của quý vị nuôi dưỡng các kỹ năng đọc viết có phê phán:

- Giúp con của quý vị hiểu quan điểm hoặc hướng nhìn của diễn giả.
- Thảo luận tính trung thực trong tin tức và tìm những ấn ý sai lạc của việc thiếu sót thông tin.
- Nói về việc ngôn ngữ được dùng để thuyết phục người nghe như thế nào – ví dụ, nói về các hiệu quả có sức tác động rất mạnh của ngôn ngữ dùng trong quảng cáo.
- Hỏi con của quý vị xem cháu đã học được điều gì mới khiến phải đặt các nghi vấn mới. Điều đó có thay đổi sự suy nghĩ của cháu về đề tài hay không? Làm thế nào cháu có thể tìm ra nếu điều đó chính xác?

Để khuyến khích con của quý vị đọc có phê phán, hãy hỏi:

- Quyển sách này nói về đề tài gì?
Tại sao con thích đọc nó?
- Tác giả của bài viết này muốn chúng ta biết hoặc nghĩ về điều gì?
- Có phải tác giả muốn chúng ta tin một điều gì đó hay không?
- Chủ đề của tạp chí này nói về trẻ em, thanh thiếu niên hay về phụ huynh?
- Tác giả đã sử dụng từ ngữ và hình ảnh như thế nào để diễn đạt nội dung của điều muốn trình bày?

MẸO VẬT THỨ BA ĐỌC SÁCH MỖI NGÀY

... trẻ em trong vương quốc lý tưởng của tôi đọc một cách dễ dàng, từ rất lâu trước khi đến trường ... Vì vậy, tôi xin quý vị hãy đọc to thành tiếng những quyển sách tuyệt vời cho trẻ em! Hãy bắt đầu từ ngày các em sinh ra đời.

Mem Fox, 2005

“If I Were Queen of the World”

Cố gắng đọc sách với con của quý vị mỗi ngày. Tất cả mọi người trong gia đình đều có thể giúp. (Điều này cũng giống như ăn điểm tâm vậy – không nên bỏ bữa điểm tâm!) Đây là điều quan trọng duy nhất quý vị có thể làm để giúp con của mình học đọc và viết và để thành công ở trường. Trẻ em nào được đọc sách cho nghe khi còn nhỏ thì thường sẽ yêu thích đọc sách và là những người đọc giỏi khi trưởng thành. Hãy bắt đầu đọc khi con của quý vị hãy còn rất nhỏ. Điều này chắc chắn có lợi chứ không có hại!

Quý vị là người mẫu làm gương quan trọng nhất cho con của quý vị về việc đọc sách, vì vậy hãy chắc chắn là con của quý vị nhìn thấy quý vị đọc và viết lách cho các mục đích của riêng quý vị. (Không nhất thiết phải là một Kiệt Tác Văn Chương của Canada – có thể chỉ là một thư điện tử (email) nhận được từ một người bạn đã dọn đi xa.) Là người thầy và là người mẫu làm gương đầu tiên của con quý vị, sự tham gia và hỗ trợ của quý vị có thể ảnh hưởng đến các thái độ và sở thích cả đời, cũng như sự thành tựu trong việc đọc và viết.

Đây là một số các hoạt động về đọc và viết quý vị có thể muốn cùng chia sẻ với con của quý vị trong thời khóa biểu của cuộc sống bận rộn hàng ngày của quý vị:

- Đọc các bảng chỉ dẫn lưu thông, các bảng hiệu của tiệm và của nhà hàng.
- Đọc các nhãn thực phẩm, các thời khóa biểu, các bản đồ, các chỉ dẫn, các quảng cáo, các tờ bướm và các tập tài liệu thông tin nhỏ.
- Tìm xem các công thức nấu ăn trên mạng, nghĩa của các từ và các nơi trên bản đồ.
- Viết danh sách đi mua sắm và các lời nhắn tin điện thoại.
- Viết ngày và thời gian của các cuộc hẹn và các hoạt động trên lịch sinh hoạt của gia đình.
- Đọc và viết các thiệp chúc mừng, các thiệp cảm ơn hoặc viết thư (in ra, viết tay chữ thảo hoặc dùng bàn phím chữ máy tính đều được cả) và gửi các thư điện tử (email) và các tin nhắn bằng chữ.

BỐN MẸO VẬT HÀNG ĐẦU VỀ ĐỌC VIẾT DÀNH CHO PHỤ HUYNH

Trẻ em đáp ứng tốt với các công việc, thói quen thường ngày, vì vậy nếu có thể, hãy tạo việc cùng nhau đọc sách thành một điều gì đó mà quý vị lẫn con của quý vị đều chờ mong mỗi ngày. Đây là một số các ý kiến về việc làm thế nào để tận dụng thời gian này với nhau:

Hãy tạo một thời gian đọc sách hàng ngày:

- Dành một thời gian cụ thể mỗi ngày khi quý vị có thể hoàn toàn chú tâm vào việc đọc sách với cháu.
- Tìm hiểu để biết xem con của quý vị say mê về điều gì và hãy học hỏi càng nhiều càng tốt về đề tài này.
- Cùng đi thư viện chung với nhau và cùng tìm kiếm tài liệu trên mạng.
- Dùng các sách nói về nhân vật được con quý vị yêu thích trong một chương trình truyền hình cụ thể.
- Xem các trang mạng tại nhà hoặc tại thư viện địa phương của quý vị (giống như các trang mạng có ở mặt sau của tài liệu hướng dẫn này).
- Hãy dành ra một nơi để chơi các trò chơi, chơi ráp hình, đọc truyện tranh hài hước hoặc chơi trên máy điện toán.
- Đọc sách và các loại sách báo khác bằng tiếng mẹ đẻ của con quý vị. Điều này cũng sẽ giúp con của quý vị trong việc đọc tiếng Anh và tiếng Pháp cũng như các ngôn ngữ khác.

MẸO VẬT THỨ TƯ HÃY LÀM CHO ĐIỀU NÀY VUI, HÃY LÀM CHO ĐIỀU NÀY QUAN TRỌNG

“...hãy làm cho [việc đọc] được vui. Đọc sách không nên bị coi như là làm bài tập ở nhà. Hãy làm cho việc đọc được thú vị – tạo các âm thanh buồn cười và cùng thủ vai diễn – trẻ em thật sự thích điều đó!

Robert Munsch, 2005
“A Moment with Munsch”

Giải Mã

Khi trẻ em thích thú đọc sách, chúng đọc rất nhiều. Và khi đọc nhiều, các em trở thành những người đọc sách giỏi. Các em cũng đọc để hiểu về những sự việc và học hỏi về chính bản thân mình cũng như về thế giới. (Hoặc có thể các em được động viên để đọc về trò chơi video mà các em đang bị bí!) Các em không bị vướng mắc bởi các cấu trúc của ngôn ngữ bởi vì các em đã giải mã được nghĩa của nó. Vào lúc đó, cả một bầu trời kiến thức mới sẽ rộng mở cho con của quý vị.

Hãy chọn những loại sách mà quý vị sẽ đọc chung với con của mình:

- Tìm trên mạng để có ý tưởng, có thể dựa trên những chủ đề mà con của quý vị thích.
- Hãy đến thư viện hoặc tiệm sách để lướt tìm các tựa sách.

Hãy chọn tất cả các loại sách, tất cả các loại tài liệu để đọc:

- Tất cả các loại sách không thuộc thể loại tiểu thuyết – có thể là các quyển sách dành cho những em mới biết đọc nói về đất nước Canada hoặc những nơi khác trên thế giới, về các động vật hoang dã hay các con khủng long thời tiền sử
- Các sách hay bài viết gồm những ý tưởng tích cực hay có tầm ảnh hưởng lớn đối với thế giới
- Tất cả các sách thuộc thể loại tiểu thuyết – hành động, tưởng tượng, khoa học giả tưởng, các câu chuyện tiểu lâm
- Các câu chuyện phản ánh cách mà các em tự thấy mình trong vai các nhân vật: nhà thám hiểm, vị anh hùng, công chúa, người yêu thú vật (tập làm bác sĩ thú y!), nhà thám tử, người chăm sóc và nhiều vai khác nữa
- Các sách loại tuyển tập (trẻ em thích nhân cách hóa mình với các nhân vật quen thuộc)
- Báo, các tạp chí, đăng ký đọc báo, tạp chí điện tử dài hạn (e-subscriptions)
- Sách hài hước và các truyện tranh, các truyện hình hoạt họa, các câu chuyện đùa, thẻ các đội bóng chày, các điểm số trò chơi, các câu đố đòi hỏi sự vận dụng trí óc để suy nghĩ tìm câu trả lời
- Các bài dân ca hoặc các vần điệu lời cuốn sự ưa thích về âm nhạc và nghệ thuật nơi các em

BỐN MẸO VẬT HÀNG ĐẦU VỀ ĐỌC VIẾT DÀNH CHO PHỤ HUYNH

Hãy làm cho câu chuyện được sống động:

- Dùng những giọng đọc khác nhau cho các vai nhân vật khác nhau trong câu chuyện.
- Dùng tên của con quý vị thay vì tên của nhân vật bất cứ lúc nào tên đó xuất hiện trong câu chuyện.
- So sánh các nhân vật trong câu chuyện với những người mà cả quý vị và cháu đều biết. Nói về những điểm giống nhau của nhân vật với người thật ngoài đời.
- Làm các con rối và dùng chúng để diễn tuồng câu chuyện.
- Khuyến khích con của quý vị vẽ hoặc sơn hình các nhân vật và các tình huống câu chuyện. Nói về ý tưởng “mỗi một hình cho ta biết một câu chuyện.”
- Đọc lại các câu chuyện mà con quý vị ưa thích cho đến khi nào mà cháu vẫn còn muốn nghe câu chuyện đó.

Hãy làm cho việc đọc có liên hệ:

- Giúp con của quý vị hiểu rằng hầu hết các câu chuyện đều diễn tả một cách nhìn hay một quan điểm cụ thể. (Quý vị có thể nói về nội dung câu chuyện sẽ thay đổi như thế nào nếu một trong các nhân vật khác đang kể câu chuyện đó.)
- Kiểm tra sự tôn trọng và tính công bằng xã hội và văn hóa trong câu chuyện. Các nhân vật trong câu chuyện có được trình bày một cách công bằng hay không?
- Nói về việc tại sao tác giả đã viết câu chuyện đó, nhất là khi câu chuyện nhằm mục đích truyền đạt một thông điệp xã hội.
- Tìm hiểu các ý kiến khác nhau về những gì đang diễn ra trên thế giới bằng cách xem các lá thư gửi cho chủ bút, các bài xã luận và các mục trong báo.

KỶ VỌNG ĐIỀU TỐT NHẤT NƠI CON QUÝ VỊ

Chúng tôi hy vọng quý vị tìm thấy tài liệu này hữu ích trong việc hỗ trợ cho con của quý vị trên bước đường lý thú để đọc giỏi và viết rành. Với những kỳ vọng cao, sự kiên nhẫn và giao tiếp có suy nghĩ, con của quý vị sẽ trở thành người biết đọc và biết viết giỏi.

Hợp tác với giáo viên của con quý vị để hỗ trợ cho việc đọc và viết tại nhà là một trong những sự lựa chọn đúng nhất quý vị có thể làm cho tương lai của cháu. Giáo sư của Đại học Toronto và tác giả Jim Cummins nói chúng ta có thể hỗ trợ cho trẻ em trong việc học bằng bốn cách chủ yếu:

1. Khi chúng ta làm cho việc học mang tính xã hội và sinh động
2. Khi chúng ta đặt câu hỏi và cùng nhau tìm câu trả lời một cách thật chi tiết
3. Khi chúng ta khuyến khích sự chọn lựa, cho các em cơ hội để tăng trưởng và có tiếng nói của riêng mình
4. Khi chúng ta khuyến khích các em đặt câu hỏi và chấp nhận các thử thách (trong lúc giữ cho các em được an toàn)

Trong lúc kỳ vọng điều tốt nhất cho con của quý vị

1. Hãy khen những sự thành công.
2. Đừng nói đi nói lại mãi về các lỗi lầm.
3. Khuyến khích con của quý vị hỏi giáo viên để được giúp đỡ.
4. Giúp con của quý vị theo dõi xem cháu đã học được những gì.

CÁC NGUỒN TÀI LIỆU TRÊN MẠNG

TVOParents (Phụ Huynh TVO)

Trang mạng này là một nguồn phong phú các video và các phương tiện khác để giúp phụ huynh học về và biết cách hỗ trợ con của họ.

<http://tvoparents.tvo.org>

TVOKids (Trẻ Em TVO)

Trang mạng này là nơi có hơn 170 các trò chơi giáo dục, hơn 4.500 video và Khu Vực Bài Tập Làm Tại Nhà của TVOKids.

www.tvokids.com

KidLit

KidLit cho phép trẻ em công bố bài làm của mình trên mạng và để người khác phê bình. Trẻ em cũng có thể gửi các bài phê bình của chính mình về các quyển sách ưa thích của các em.

<http://mgfx.com/kidlit/>

Hãy làm một Phụ Huynh Tốt

Chiến dịch của Vùng Đô Thị Niagara chú trọng vào việc trả lời các thắc mắc của phụ huynh về cách giao tiếp có hiệu quả, hướng dẫn, dạy dỗ và có các mối quan hệ tốt với trẻ hoặc với đứa con thanh thiếu niên của họ. Có các bích chương hữu ích và thông tin thực tế.

www.beagreatparent.ca

Canadian Wildlife Federation (Liên Hội Đồi Sống Động Vật Hoang Dã của Canada)

Trang mạng này cung cấp các nguồn tài liệu chỉ dẫn và thực hiện các chương trình về nơi trú ẩn của các động vật hoang dã. Tạo cảm hứng cho trẻ em thuộc mọi lứa tuổi học về giá trị của đời sống động vật hoang dã và các nơi trú ẩn lành mạnh cho động vật hoang dã.

www.cwf-fcf.org/en/educate/ed_resources/kids-corner/

Canadian Geographic Kids (Địa Lý Canada dành cho Trẻ Em)

Trẻ em có thể nghiên cứu tìm hiểu về Canada qua các động vật có lông phủ ngoài da (woolly wildlife), địa lý bao la và các sự kiện vui. Có các trò chơi, giúp làm bài tập tại nhà và nhiều điều khác nữa.

www.canadiangeographic.ca/kids/

Kayak: Tạp chí về Lịch Sử Canada dành cho Trẻ Em

Trang mạng giới thiệu cho trẻ em về các nhân vật, sự kiện, thời gian, nơi chốn, tại sao có điều đó và điều đó xảy ra như thế nào về lịch sử Canada và quá khứ nối kết với hiện tại ra sao. Được xuất bản bởi Canada's National History Society (Hội Lịch Sử Quốc Gia Canada), *Kayak* được thiết kế để thu hút trí tưởng tượng của trẻ em từ 7 đến 11 tuổi.

<http://resource.canadashistory.ca/kayak/>

Ontario Education Resource Bank (Ngân Hàng Tài Liệu Giáo Dục của Ontario, viết tắt OERB)

Thư viện trực tuyến trên mạng này có các hoạt động và các tài liệu chỉ dẫn dành cho học sinh thuộc mọi cấp lớp. Học sinh có thể tham gia làm bài tập và các hoạt động trực tuyến trên mạng tại nhà để củng cố cho những gì đã học.

www.edu.gov.on.ca/elearning/bank.html

BBC Kids

Kênh phát hình không có quảng cáo dành cho trẻ em, từ những em chưa đến tuổi đi học cho đến các em thanh thiếu niên. Nội dung chủ yếu của Anh Quốc nhưng cũng có một số nội dung về Canada.

www.bbckids.ca

Parents Matter (Phụ Huynh Thì Quan Trọng)

Trang mạng này bao gồm các phương tiện và các đường nối mạng để giúp phụ huynh tham gia nhiều hơn trong việc học và phát triển của con họ.

www.parentsmatter.ca/index.cfm

CÁC NGUỒN TÀI LIỆU TRÊN MẠNG

Discovery Channel School (Kênh Khám Phá của Nhà Trường)

Trang mạng này cung cấp nhiều nguồn tài liệu miễn phí trong lớp và các phương tiện học tập để giúp trẻ em chịu trách nhiệm về sự học hỏi của chính mình. Được thiết kế với sự lưu tâm biết rằng giáo viên và phụ huynh thì rất bận rộn.

www.discoveryeducation.com/teachers/

National Geographic Kids (Địa Lý Quốc Gia dành cho Trẻ Em)

Tạp chí của trẻ em này được xuất bản bởi National Geographic Society (Hội Địa Dư Quốc Gia). Thích hợp cho trẻ em từ 6 đến 14 tuổi.

<http://kids.nationalgeographic.com/kids/>

PBS Kids

Bộ sưu tập các trang mạng đầy màu sắc dựa trên các chương trình truyền hình ưa thích, ví dụ như *Clifford the Big Red Dog*, *Teletubbies*, *Reading Rainbow* và *Sesame Street*.

Trẻ em sẽ thích thú xem các nhân vật ưa thích của mình trên mạng, chơi các trò chơi với các nhân vật đó và học các phương pháp để giúp sớm biết đọc.

<http://pbskids.org/>

4Kids.org

4Kids.org là một nhóm các nhà giáo dục, các nhà văn, các chuyên viên kỹ thuật và sinh viên học sinh viết bài hàng tuần và thiết lập các đường nối mạng chứng minh việc học trên mạng có thể là một hoạt động an toàn, vui và mang tính phiêu lưu.

www.4kids.org

Mẫu các chuyến đi tham quan ảo

Viếng thăm các nơi khác nhau trên thế giới qua hình ảnh trên mạng từ máy quay phim (webcam) hoặc qua các trò chơi, các hình ảnh và các video.

www.theteachersguide.com/virtualtours.html

United Nations Cyberschoolbus (Xe buýt ảo của Liên Hiệp Quốc)

Viếng trung tâm thông tin của Liên Hiệp Quốc dành cho cả học sinh lẫn giáo viên.

<http://cyberschoolbus.un.org>

HOMework ZONE

TVOKids Homework Zone (Khu Vực Bài Tập Làm Tại Nhà của TVOKids) là một trang mạng dễ điều khiển, qua đó trẻ em có thể thực tập các khái niệm học được tại trường và để được hỗ trợ cho ba lĩnh vực chủ yếu trong giáo trình của Ontario: toán, khoa học và văn hóa. Trang mạng bao gồm các video của giáo viên, các chương trình của TVOKids, các trò chơi trên mạng, các bài tập để làm có thể in ra được, các phương tiện thực tập sinh động để thực tập và các mẹo vặt giúp cho việc học. Khu Vực Bài Tập Làm Tại Nhà (Homework Zone) cho quý vị cơ hội biết các khái niệm được dạy tại lớp ra sao và làm thế nào quý vị có thể hỗ trợ cho việc học của con mình tại nhà.

Visit TVOKids Homework Zone for free curriculum-linked videos, games and activities to help your child with literacy development, math and science.

ABC LANGUAGE

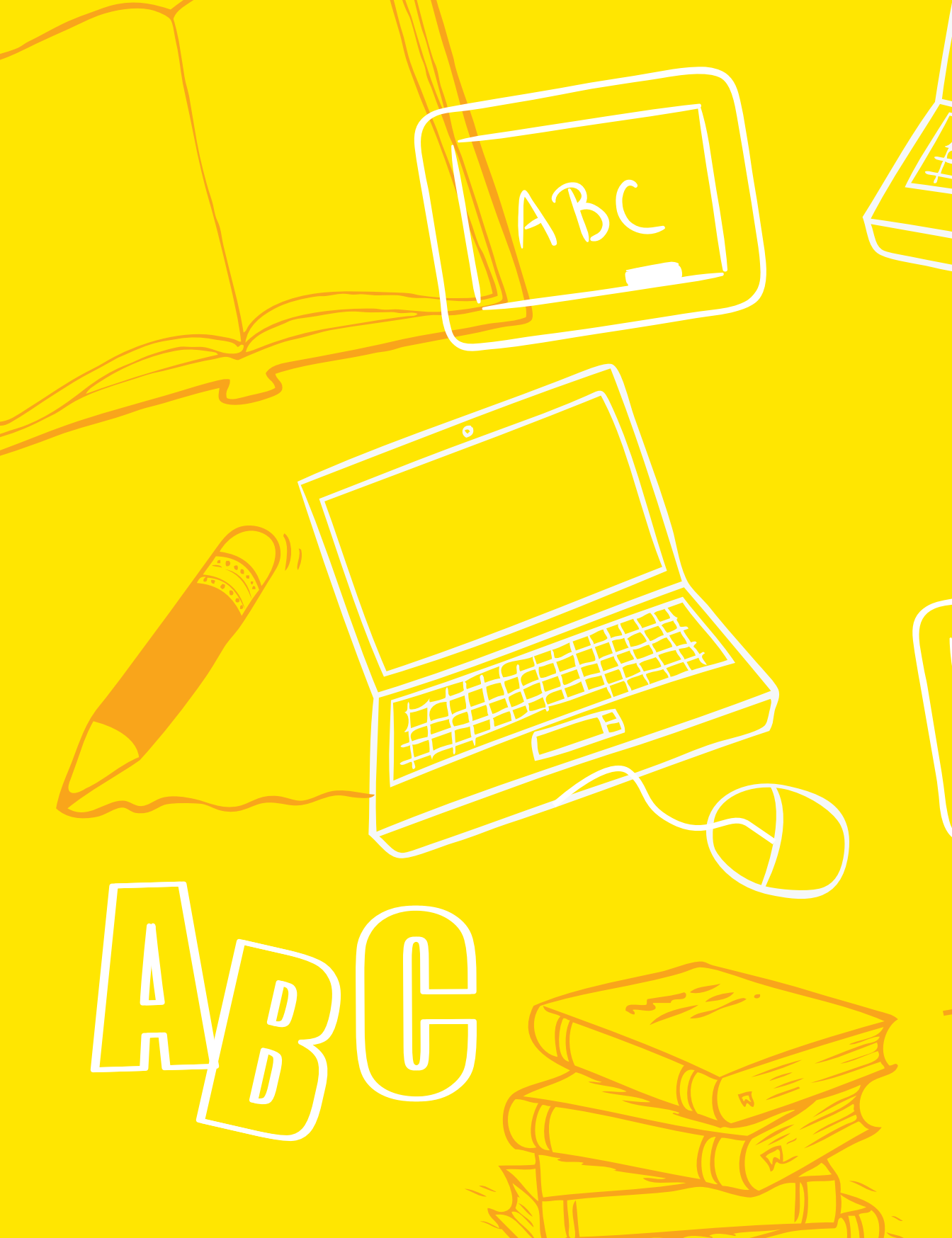
SCIENCE

X+ MATH

tvokids
HOMework ZONE

tvokids.com

homeworkzone.tvokids.com

ABC

Ontario Ministry of Education (Bộ Giáo Dục Ontario)

Cette publication est disponible en français.

ISBN 978-1-4435-9373-1 (Print) ISBN 978-1-4435-9374-8 (PDF)

ISBN 978-1-4435-9375-5 (TXT) © Queen's Printer for Ontario, 2012